

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 30.—
za en mesec K 2.50
za Nemčijo celoletno .. 34.—
za ostalo inozemstvo .. 40.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej .. K 28.—
za en mesec K 2.30
V upravi prejemam mesečno .. 2.—
Sobotna izdaja:
Za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno .. 9.—
za ostalo inozemstvo .. 12.—

SLOVENECE

== Inzerati: ==
Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat .. 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvrsta po 60 v
Izba za vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisni se ne vračajo; ne frankirana pisma so na sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 3. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravištkega telefona št. 188.

Jugoslovan dr. Ivan Žolger minister.

Dunaj, 31. avg. (K. u.) Današnja uradna »Wiener Zeitung« priobčuje sledeče cesarjevo lastnoročno pismo:

Ljubi dr. pl. Seidler!!

V smislu Vaših predlogov imenujem dosedanjega voditelja mojega ministrstva za uk in bogočastje tajnega svetnika dr. L. u d v i k a C w i k l i n s k e g a ministrom za uk in bogočastje; mojega dosedanjega voditelja železniškega ministrstva sekcijškega načelnika in ravnatelja severne železnice tajnega svetnika dr. Karla barona B a n h a n s a za mojega železniškega ministra; dosedanjega voditelja mojega ministrstva za pravosodje sekcijškega načelnika tajnega svetnika dr. H u g a v i t e z a p l. S c h a u e r z a mojega pravosodnega ministra; dosedanjega voditelja ministrstva javnih del sekcijškega načelnika tajnega svetnika dr. E m i l a H o m a n a p l. H e r i m b e r g z a ministra javnih del; voditelja mojega finančnega ministrstva sekcijškega načelnika dr. F e r d i n a n d a b a r o n a W i m m e r j a z a mojega finančnega ministra; voditelja mojega ministrstva za deželno brambo sekcijškega načelnika podmaršala Karla C z a p p l. B i r k e n s t e n z a mojega ministra deželne brambe; vseučiliškega profesorja dvornega svetnika dr. F r i d e r i k a b a r o n a W i e s e r j a z a mojega trgovskega ministra in veleposestnika tajnega svetnika E r n e s t a g r o f a S i l v a T a r o u c a mojim ministrom za poljedelstvo.

Dalje imenujem za moje ministre dosedanjega voditelja trgovskega ministrstva, predsednika statistične centralne komisije tajnega svetnika dr. V i k t o r j a M a t a j o, katerega odvezujem istočasno milostno od tega mesta, popolnoma priznavajoč njegove zasluge, dalje sekcijškega načelnika dr. I v a n a v i t. Ž o l g e r j a, sekcijškega načelnika dr. J u l i j a T w a r d o w s k i - S k r z y p n a in vseučiliškega profesorja dvornega svetnika dr. I v a n a H o r b a č e v s k e g a. Minister dr. pl. Twardowski-Skrzypna bo vodil dosedanje posle.

Minister dr. Matija in minister dr. Horbačevski bosta vodila predela za sestavo ministrstva za socialno preskrbo in za ljudsko zdravje. Ti centralni mesti bosta po Vaših predlogih v smislu mojega lastnoročnega pisma z dne 1. junija t. l. spremenjeni v tedaj nameravani ministri za ljudsko zdravje in socialno preskrbo. Tozadevno pričakujem konkretnih predlogov moje vlade.

Posebna naloga dr. vit. Žolgerja pa bo, pečati se od slučaja do slučaja v smislu želje ministrskega sveta in ne oziraje se na pristojnost posameznih centralnih mest in drugih upravnih instanc z enotno upravo takih z vojno združenih upravnih zadev moje avstrijske vlade, ki se dotikajo delokroga več ministrstev. In sicer z namenom, da olajša sporazumne rešitve in priprave za končna sklepanja.

Končno odpuščam sekcijškega načelnika dr. M o r i c a p l. E r t l a milostno kot voditelja mojega poljedelskega ministrstva in mu podeljujem ob tej priliki v polnem priznanju njegovih zaslug dostojanstvo tajnega svetnika (brez pristojbin).

Reichenau, 30. avgusta 1917.

Karel I. r.

Seidler I. r.

Naloga in cilji definitivne vlade.

Dunaj, 30. avgusta. (K. u.) Izdan je bil sledeči uradni komentar:

Ker so politične stranke same tvorbo parlamentarnega kabineta, v katerega bi moral biti preosnovan dosedanj provizorij, označile kot času neprimerno, je bil izveden definitivum v drugi smeri.

Nova vlada je sestavljena iz uradnikov in strokovnjakov. Njen stvarni program ne more biti drugačen, kot bi ga morala vsaka vlada pod pritiskom potreb časa uresničiti. Splošna smer ne bo spremenjena. Na dosedanje opore parlamentarne delovanja štejemo tudi v bodoče. Tudi sestava kabineta naj omogoči, da se politični in narodni elementi, ki so bili drugega mnenja, lažje

sporazumejo s tem tokom in udeležijo pozitivnega dela.

Nova vlada hoče predvsem okrepitve in oživitve notranjega gospodarstva, izboljšanja in zagotovitve preskrbe za celoto, kakor tudi za posameznika. Zagotoviti hoče pod vsakimi pogoji potrebe za vojno vodstvo, pri tem pa zmanjšati žrtve prebivalstva na najnižjo mogočo stopinjo. Vlado vodi prepričanje, da je zvezano s tem načelom najboljšo poročstvo za srečno in skrajšno dokončanje vojne, kot ga smemo z gotovostjo pričakovati na podlagi junaških uspehov bojnih sil monarhije in njenih zvestih zaveznikov. Pri tem naj se izvedejo predpogoji za kolikor mogoči nesporni prehod vojnega gospodarstva v normalne razmere in za blagoslovljen mirovni razvoj, ki bo udarce vojne kmalu prebolel.

Vlada bo obračala vedno svojo pozornost nerazdružni zvezi in notranji vzajemni smotrenosti, ureditvi državnih financ, uspevanju gospodarskega življenja in socialno-političnemu čustvovanju času primernim razvojem splošnega blagostanja. V kolikor se namreč more prilagoditi zavedno delavno ljudsko, ki ima zagotovljene življenske predpogoje in zre zaupno na državno preskrbo, razmeram in more vporabiti ono množino energije, ki je potrebna za zdravo, cvetočo preuredbo ljudskega gospodarstva. In v kolikor more na ta temeljna stebra naslonjen, v vsakem oziru strogo urejen državni obrat izpolniti trajno svoje obveznosti v obeh smereh.

V političnem oziru bo nova vlada stremila predvsem, da približa uresničenju v sporazumnem sodelovanju z državnim zborom že napovedan program času primerne izvedbe nove ustave in narodne avtonomije, ki bo varovala potrebo države in bo temeljila na enakopravnosti narodov.

Novi kabinet je mišljen kot vlada zveste izpolnitve vseh državnih obveznosti, uspešne izvedbe vseh vojnih nalog, intenzivnega gospodarskega socialno-političnega in državno-finančnega dela, vlada narodne sprave in izjednačbe nasprotij na ustavnem temelju.

Stara — nova pol?

Ljubljana, 31. avgusta 1917.

Današnji dan nam je prinesel definitivno ministristvo. Po dolgih pogajanjih in po izkusih s kompromisi na to in ono plat, nam je sestavil dr. pl. Seidler uradni kabinet. Da ne bomo dobili danes že parlamentarnega ministrstva, je bila pri znanem stališču Nemcev, predvsem nemških nacionalcev, ki še vedno sanjajo o nemških zahtevah in nemški nadvladi v Avstriji, že davno jasno. Naša avstrijska notranja politika je politika kolebanja in nihanja med dvomi in zmotami. Človeku, ki bi prišel s programom in korajžo z enim mahom razbiti stare nevzdržne tradicije in ustvariti res novo sodobno, demokratično, narode zadovoljujoče ogrodje države, z današnjim Seidlerjevim kabinetom nismo dobili.

Avstrijska posebnost v tem smislu je današnji vladni program, ki je sestavljen tako modro in naravnost pitljivo z namenom, da bi ostal »volk cel in koza sita«. Kdo nam razloži nasprotja: Splošna smer notranje politike ostane neizpremenjena — a v isti sapi napoved času primerne premembe ustave in uvedbe narodne avtonomije. To se pravi, potolažiti je treba Nemce, da bodo mirovali, na drugi strani pustiti odprto možnost za uresničenje življenskih zahtev nenemških narodov. Ta program nam gotovo ni nalil čiste vode!

Še nedavno nas je isti Seidler tolažil z narodno avtonomijo v okvirju kronovin. Danes je ta točka vladnega programa črtana, ali pa namenoma zamolčana. Seidler ve, da bi naletel tu na odločen odpor.

Vendar pa dobi človek nehote iz tega vladnega komentarja utis, da nas pripravljajo vendar na tiste čase, ko bo treba igrati z odprtimi kartami in uresničiti zahteve narodov. Vprašanje je, kako daleč je še ta čas? Počakajmo!

Eno pa nam je prineslo novo ministristvo. Jugoslovani smo dobili zastopnika v kroškem svetu, v osebi ministrskega ura-

dnika sekcijškega načelnika v ministrskem predsedništvu Slovenca dr. Ivana Žolgerja. Delokrog Žolgerjev je še precej nejasen in mogoče preveč teoretičen. Toda led je prebit. Vlada hoče s tem pokazati, da se zaveda važnosti jugoslovanskega vprašanja in da računa z Jugoslovani. To je uspeh taktike Jugoslovanskega kluba. V tem oziru pozdravljamo to imenovanje.

In če pravi današnja »Tagespost«, da je bil Žolger vedno prvobornik za jugoslovanske koristi, ga pozdravljamo tem srčneje.

Toda ta dogodek taktike Jugoslovanskega kluba ne more spremeniti. Naša državnozborna delegacija stoji strogo na programu, začrtanem v jugoslovanski državnoopravni deklaraciji. »Združeni in svobodni hočemo biti avstrijski Jugoslovani pod habsburškim žezlom«. — Le ona vlada sme računati na našo oporo, ki bi sprejela naš program za svoj program, ki bo spremenila v jedru sedanjih nevzdržnih germanizacijskih tokov naših deželah in nam dala tozadevne garancije. Druga pot Jugoslovanskega kluba je nemožna.

Tudi Ukrajinci so dobili svojega zastopnika v osebi dr. Horbičevskega. Poljaki so zastopani po dveh članih (Cwiklinski, Twardowski). Čehi pa niso dobili nič. Počakajmo razvoja.

Politični položaj.

Dunaj, 29. avgusta.

Med Nemci in Poljaki.

Prihodnje zasedanje državnega zbora utegne pokazati čisto novo orientacijo poljske politike. Kakor sem sinoči izvedel iz poljskih krogov, se je poljski državni svet razšel, kar pomeni popolnoma novo smer poljske politike napram Nemčiji. Nemški listi o tem še ne pišejo, bodisi, da niso informirani, bodisi, da bi radi prikrili ta najnovejši polom nemško-prusovske politike na vzhodu. S tem so prekinjene vse dosedaj obstoječe vezi poljskega naroda z nemško državo. To se je zgodilo v istem času, ko je avstrijski cesar izdal odločbo, da se vodstvo in vojaški guberniji ljubinski poveri državnemu svetu, čegar sodniki naj sodijo v imenu kraljevske k r o n e poljske. Da naša in nemška politika na Poljskem ne tečeta vspretno, je bilo znano že dolgo. Tu je zopet eden izmed mnogih znakov tega navskriza, iz katerega pa se doslej menda še noben naš diplomat in politik ni učil. Prihodnje zasedanje bo stalo skoro gotovo v znamenju popolnoma protinemske politike, ki pa ne bo omejeno le na Poljake.

Posvetovanja v Zagrebu in Sarajevu.

Dunaj, 30. avgusta. Včeraj je došel dr. K o r o š e c, načelnik »Jugoslov. kluba« v Zagreb, da se posvetuje s hrvatskimi politikami o skupnih ciljih in potih jugoslovanske politike. Sinoči se je odpeljal z Dunaja v Zagreb tudi dr. K r e k. Dr. Korošec odpotuje iz Zagreba v Sarajevo, da ondi s hrvatskimi, srbskimi in muslimanskimi jugoslovanskimi politikami nadaljuje že na Dunaju započete razgovore o rešitvi našega jugoslovanskega vprašanja.

Stališče Iržaških Slovencev nasproti italijanskim aspiracijam.

Govor državnega poslanca dr. Otokarja Rybača na izrednem obnem zboru političnega društva »Edinosti« v Trstu dne 28. avgusta 1917.

Že enajstič se zaganja naš najhujši sovražnik na soški fronti na naše čete, da bi si odprl pot v srce naše domovine, da bi dosegel, po čemer je hrepečel že leta in leta, da bi dosegel, kar se mu še ni posrečilo doseči doslej. Vse to gledamo z otožnostjo v srcu, obenem pa tudi s prita-jeno jezo, kajti vse to, kar se dogaja sedaj, smo videli že leta in leta naprej in opozarjali smo poklicane čimtelje na vse to, toda žal, pridgali smo gluhim ušesom! (Burco pritjevanje!) Sedaj, seveda, vidimo vse to tudi tisti, ki prej niso hoteli videti

ničesar. (Klic: Prekano!) Ne, ni še prekasno; vsaj upajmo, da še ni! Govornik proslavlja soško armado in generalnega polkovnika Broceviča in nadaljuje:

Preden pridemo na predmet današnjega zborovanja, naše stališče nasproti italijanskim aspiracijam, pa vprašajmo še: Ali je treba, da je prišlo do tega?

Za odgovor na to vprašanje zadostuje kratek pogled nazaj v prošlost. Poglejmo samo v zgodovino zadnjih let. Potrebno pa je to, da ne bomo pripisovali krivde samo sovražnikom, temveč da vidimo, ali ni bilo tudi morda pri nas veliko krivde. (Živahno pritjevanje.)

Starejši med vami, ki ste že daljši čas zasledovali naše politično življenje, ki ste čitali liste in zasledovali delovanje naših državnih in deželnih poslancev iz Primorske, se spominjate, da smo ob vsaki priložnosti opozarjali na nevarnost,

ki preti z one strani, da smo opozarjali na zgrešeno politiko na Primorskem, ki je bila taka, da je naravnost podpirala tiste aspiracije, ki niso bile naperjene samo proti nam Slovincem, temveč tudi proti Avstriji, proti obstanku Avstrije, kakor dokazujejo tako jasno sedaj dogodki sedanjih dni! (Viharno pritjevanje.)

Ob vsaki priložnosti smo povzdigali svoj svarilni glas, a

niso nas hoteli razumeti, ne poslušati,

da, ko so bili sami, so celo govorili med seboj, da govorimo mi le zaradi sebe, da mi hočemo škodovati Avstriji, ne pa oni, ki sedaj dokazujejo z orožjem v roki, da smo mi imeli tedaj prav! (Živahno pritjevanje.) Niso nas hoteli poslušati, dasiravno so bili tudi med njimi samimi ljudje, ki so spoznali in trdili, da je vse ono, kar so na oni strani delali kot zavezniki in prijatelji, le gola hinavščina, najhujše sovraštvo, da so Italijani morda pač res pozabili svoje poraze osemindesetih in šestindesetih let, da pa nikdar ne bo pozabljeno sovraštvo, ki so ga Italijani vedno gojili proti Avstriji.

Na Dunaju, kjer so odločevali o naši usodi, so delali tako, kot da bi hoteli našo deželo pripravljati za blaženo Italijo, kot da bi hoteli pripravljati pot tistim, ki sedaj hočejo priti semkaj. Naša vlada je z vsemi sredstvi podpirala težnje Italijanov, domačih seveda, ki pa jim je srce čutilo za one tam na oni strani, nje je postavljala nam za gospodarje, namesčala je italijanske uradnike po čisto slovenskih krajih, ustanavljala italijanske šole na popolnoma slovenskih in hrvatskih tleh in je, to se nadaljuje tudi še danes, prepregla z italijanskimi uradnimi imeni vso našo zemljo od Premanture do Rombona. Povsod sami italijanski napisi, povsod samo italijansko uradovanje, izvzemši ono malo nemščine, kar je ima namestništvo in okrajna glavarstva. Italijansčina je vladala povsod! Celo c. kr. redarji so v Trstu zavračali naše delavstvo, češ: »Qui si parla italiano; la nostra lingua d'ufficio è l'italiano!« Sedaj, sedaj pa morajo naši vojaki braniti to deželo, o kateri trdijo Italijani, da je italijanska!

Toda, kako vendar morejo Italijani trditi to? Saj so bili vendar sami tu in vedo prav dobro, da

ta zemlja ni italijanska!

Izvzemši Furlanijo in nekoliko istrskih gnezd ob morski obali, v katerih se je po nesrečni avstrijski politiki vedno bolj poitalijančeval naš narod Italijanom v korist, je vse tam doli od istrskih otokov pa tja gori do Rombona in Triglava

vsa ta zemlja jugoslovanska!

Kako morejo potem trditi Italijani, da je ta zemlja italijanska?!

Da, to je naša zemlja, ali da je italijanska, morejo trditi Italijani celo po samih naših zemljevidih, ki jih je napravil naš generalni štab. Saj čitate na teh zemljevidih Monte Santo, dasiravno je to naša Sveta Gora, saj čitate v poročilih generalnega štaba o Bainsizzi, o Oppachiaselli, Jamianu itd., kot da bi bili ti kraji nekje tam doli v Kalabriji ali na Sardiniji,

kamor odvajajo Italijani naše ujetnike in internirance.

Ali je to bilo pametno?!

Toda ne govorimo o pameti, temveč vprašamo le: ali je bilo koristno za Avstrijo, da je tako pripravljala pot tistim, ki so že od nekdaj prežali na to, da bi si prilastili to deželo, tistim, ki si prizadevajo sedaj z orožjem v roki, da bi, če bi bilo mogoče, zadali

zadnji udarec Avstriji?!

Sedaj se odpirajo oči tudi tistim, ki niso nekdaj hoteli nič slišati in nič videti! Mi pa pravimo z vso pravico:

Ce se mora Avstrija sedaj na tak način braniti proti verolomni Italiji, zadeva za to

največja krivda

nesrečno, zgrešeno, da, zločinsko politiko, ki si jo delali avstrijski politiki in državniki! (Dolgotrajno viharno pritrdjevanje in odobravanje!)

Omenil sem že, da je bilo na Dunaju tudi ljudi, ki so govorili, da ni nevarnosti s strani Italijanov, pač pa s strani — Slovanov. Te ljudi vprašamo danes: Kdo pa stoji danes na naših mejah, kdo se pa bori na soški fronti, kdo nastavlja svoje prsi za obrambo teh dežel proti Italijanom in proti vsem drugim sovražnikom? Ali so to morda tržaški Italijani? Ali so morda italijanski polki, ki stoje tu na braniku? Ali niso to slovenski in hrvaški polki, ali niso Bošnjaki, ki zastavljajo tu svoje mlado življenje za skupno domovino, za obrambo Avstrije? To so ljudje našega jezika, ljudje naše krvi, ki padajo na tisoče in tisoče kot

žrtev nesrečne avstrijske politike,

a so vendar vedno z navdušenjem pripravljani braniti skupno domovino.

Tu ima Dunaj dokaz, kdo je bil vedno pripravljen na obrambo te skupne domovine: mi ali Italijani! Ta dokaz je jasen, le žal, da je za nas tako krvav, tako občuten! (Živahno pritrdjevanje.)

Naše stališče

je bilo vedno jasno kot beli dan. Da bi le bilo stališče avstrijske vlade tako jasno, v zadnjem času, pa tudi sedaj! Se v zadnjem času so se v avstrijski diplomaciji dogajale stvari, ki smo jih doznali z žalostjo. Kdor čita tiste »rdeče knjige«, ki jih je izdala vlada, bo čital z grozo, kako slabo so umeli naši diplomatje svojo nalogo, kako slabo so umeli naš položaj, položaj Avstrije ob morju.

Naš Trst je edino veliko avstrijsko pristanišče ob Adriji. Imamo sicer še lepih pristanišč v Dalmaciji, kot Split, Šibenik, Kotor itd., krasna pristanišča, iz katerih bi se dalo veliko napraviti, ko bi ne imela slabosti, da niso z Avstrijo zvezana niti z eno železnico. Dalmatinska pristanišča imajo v takih razmerah za Avstrijo prav toliko vrednosti, kot da so na luni, kot da bi jih ne bilo. Ostane torej edino le Trst, za vojno mornarico pa Pula.

V tistih pogajanjih pred izbruhom italijanske vojne pa je bila naša diplomacija pripravljena — naša vlada je to objavila sama — izročiti Italiji ne le Furlanije, ne le slovenskih Brd, za katera niso niti znali, da so slovenska, temveč napraviti tudi iz Trsta nekaj posebnega, namreč kar na milost in nemilost

izročiti Trst Italijanom;

fržaškimi Italijanom sicer, ne Italiji, toda razlika je pač — zelo majhna.

Sedaj se vidi, kam bi bilo to vedlo, če bi se bilo res zgodilo, kaj bi se napravilo iz naše Primorske, če bi se uresničile želje naših domačih in zunanjih Italijanov, če bi se bilo zgodilo, v kar je hotela privoliti naša diplomacija. To bi bil korak za

popolno priklopitev k Italiji,

kar se pa ne sme zgoditi, niti v avstrijskem, niti našem interesu!

Naše stališče je v prvi vrsti, da se ne sme ne le Trst, temveč da

niti ena ped naše zemlje na Primorskem se ne sme priklopiti Italiji!

To naše stališče se opira na načela, ki so jih tudi sovražniki proglasili kot sveta in kot cilj svojega vojevanja. Ko je namreč na Ruskem izbruhnila krvava revolucija, ki je pometla rusko carstvo, se je proglasila slovesno kot cilj sedanje svetovne vojne:

pravica do samoodločbe vseh narodov.

Ze prej pa so naglašali Angleži in tudi Francozi, da se bore za

pravice in neodvisnost vseh narodov.

Ker pa tedaj ni še bilo vse dovolj jasno izraženo in ker bi se kazalo, kot da niti ne vprašujejo narodov za njihovo mnenje, so po ruski revoluciji izjavile vse entente vlasti, da je njihov glavni vojni cilj, da se zagotovi vsakemu narodu, torej tudi malim narodom, pravica samoodločevanja,

pravica, da vsak narod sam odloči, kako hoče živeti, kam spadati in kako se vladati.

To načelo je sprejela tudi naša vlada. Izjavil je to naš minister zunanjih stvari, grof Czernin, in ko je pozneje v državnem zboru ministrski predsednik dr. Seidler podal izjavo, ki je bila v nekakem nasprotju s tem načelom, in ko je državni zbor enodušno vstal proti tej izjavi ministrskega predsednika, se je takoj oglašil zopet minister zunanjih stvari, grof Czernin, da

to načelo velja tudi za avstrijske narode, da imajo tudi avstrijski narodi pravico do samoodločbe.

(Konec pride.)

Italijanska konjenica pri Britofu uničena. — Trst zopet obstravan. — Trdne naše poslojanke.

Nenavadna prikazen se je pojavila v sedanji veliki 11. soški bitki. Naskočila je italijanska konjenica, a naše strojne puške so jo uničile. Pokazalo se je zopet, da konjenica v borbi s pazorno pehoto v moderni vojski ne doseže uspehov, kar se sicer že ve od francosko nemške vojske leta 1870—1871. Moltke je vrget takrat Mac Mahona v Sedan, kjer je obkolil francosko vojsko. Ker je bil pri Mac Mahonu tudi Napoleon III., je nastopila francoska konjenica, da prebije vrzel v nemškem obroču in da reši vsaj francoskega cesarja. Ponočno ježo francoske konjenice je pa brzostrelni ogenj nemške pehote popolnoma pobil na tla. Sedan in Napoleon III. z njim se je moral udati. Orožje pehote l. 1870. se nikakor ne more primerjati s sedanjimi repetirkami in strojnimi puškami. Konjenica bi mogla uspeti le, če bi pehoto popolnoma presenetila in če pehota v največjem neredu beži; če tega ni, ni kos repetirkam, kaj še strojnimi puškami.

Na Banjski visoki planoti je Borojevič ujel italijanski sunek. Tam se bije zdaj stoječa vojska za postojanke. Italijan je napadel vrh sv. Gabrijela, višine sv. Marka; zavaroval bi rad Gorico, katere se ne more prav veseliti, ker so naši še vedno zelo blizu mesta. Cadorna bi seveda rad napredoval v Vipavski dolini proti Nanosu; v širšem pomenu besede, proti Ljubljani. Prišel bi rad v Čepovan in si odprl pot v Idrijo in zrušil tolminski mostišče, kjer bi si odprl vhod v Selško dolino: Loko, Ljubelj; po Koroškem pa vodi stara vojna cesta proti Dunaju. Prišel bi seveda, če bi se mu to posrečilo, Grmadi za hrbet in v Trst, na katerega mečejo italijanski zmagi ogenj in žveplo.

Kako mojstrsko vodi Borojevič bitko, nam izpričuje včerajšnje naše vojno poročilo. Na severni strmini sv. Gabrijela je bil prišel Lah v naše jarke. Zvečer je bilo neurje; v viharju so naši Laha napadli, sovražnik je bežal v največjem neredu. Pri Kostanjevici so naši nekoliko napredovali. Bitke ob Soči so zelo podobne bitkam v Karpatih pozimi leta 1915. Rusi so takrat z vso silo, ne glede na velikanske izgube, napadali našo karpatsko brambo, ki ji je poveljeval Borojevič. Cvet ruske armade je v Karpatih pokopan. Bitki v Karpatih so sledile Gorlice. Ruse so Karpati tako oslabili, da ni mogel več kljubovati silnemu našemu navalu. Italijani niso Rusi, ker nimajo toliko ljudi, kolikor jih ima stric na severu. A po bitki v Karpatih se Rusi ne več povsod do svoje prvotne moči in sile. Kdaj bodo doživeli Italijani Gorlice, bi znal povedati molčeči generalni polkovnik Borojevič; da jih bodo doživeli, o tem ne dvomimo; znaki se že kažejo, ker laški letalci tako obupno napadajo tisti Trst, o katerem pravijo, da ga hočejo »odrešiti«.

Zmaga maršala pl. Mackensena v gorah severozahodno od Focsani in izjalovljeni sovražni napadi nam dokazujejo, da je naša moč neomajana. Na francoskem in flanderskem bojišču bitka počiva. Naša stvar na bojiščih stoji dobro.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. avgusta. Uradno:

Velika bitka pri Soči se je tudi včeraj z največjo besnostjo nadaljevala. Zakop branilcev je zmagovito kljuboval najtežjim napadom.

V ranih urah sta se zrušila v prostoru severno od Kala dva močna italijanska napada.

Pri krajih Podlešče, Madoni in Britof je pošiljal sovražnik ves dan do pozne noči neprestano nove množice proti našim poslojankam. Na žilavi vztrajnosti naših junakov so se vsi navali odbili.

Mnogim bojnim sredstvom, s katerimi poizkuša sovražnik premagati naš odpor, se je pridružil včeraj novi pojav, ki bi ga bili v tem ozemlju komaj pričakovali: vzhodno od Britofa je jezdila italijanska konjenica proti našim utrdbam. Sprejele so jo strojne puške in uničile.

Junjski branilci na gori Sv. Gabrijela

so preživeli 29. avgusta zopet vroče ure. Sovražnik je neprestano utrdbo naskakoval. Proti večeru se mu je posrečilo, da je vdrl na severni strani v naše jarke. Po vpadu so naše čete, ko se je stemnilo, v hudi nevihti nastopile s protisunkom. Nova borba se je končala tako, da je Italijan v neredu bežal.

Pritisk sovražne vojske tudi ni ponehal vzhodno od Gorice. Dopoldne so odbili naši le osamljene napade, a popoldne je izvedel sovražnik po večurnem bobnečem ognju zopet splošni, velikopotezni sunek v množicah. Žariške borbe je zopet tvorilo ozemlje Sv. Marka. Z bodalcem in ročno granato smo tam in povsod med Sv. Katarino in Vrtojbo držali prvo črto.

Pri Kostanjevici se je posrečil naš presenetljiv napad in smo nekoliko napredovali.

Poleg drugih čet so se v zadnjih bojih še posebno odlikovali oddelki polkov št. 10 (Przemysl) in št. 48 (Kaniža).

Krvave izgube sovražnika so izredno težke.

Število ujetnikov, odkar se je pričela enajsta bitka, se je povišalo na nad 10.000.

V Trst so včeraj dopoldne sovražni letalci metali bombe drugič, danes zjutraj pa tretjič v 48. urah. Žrtve napadov je več domačinov; veliko zasebnih hiš je poškodovanih.

AVSTRIJSKO VEČERNO POROČILO.

Dunaj, 30. avgusta zvečer. Vojni tiskovni stan: Italijan je popoldne zopet brezuspešno napadel na Banjski visoki planoti in na gori sv. Gabrijela.

Načelnik generalnega štaba.

Italijansko uradno poročilo.

30. avgusta. Sovražnik je poizkušal z močnimi protinapadi, da bi vzel na Banjski visoki planoti in vzhodno od Gorice postojanke, ki smo jih pred kratkim osvojili. Povsod smo ga odbili, postojanke smo trdno držali in jih v nekaterih točkah izboljšali. Ujeli smo 561 mož. Naša letala so zopet uspešno obstreljevala sovražne baterije na Panovcu. Naše čete so zrušile zvečer 28. t. m. sovražni napad med Vipavsko dolino in Fajtovim hribom.

Zelo živahno so se bojevali 28. in ponoči 29. t. m. na tridentinski bojni črti v prelazu Stiliser do Karnije; osredotočen ogenj, številni nastopi poizvedovalnih oddelkov. Pri Toľani je po močnem obstreljevanju sovražnik trikrat zelo besno napadel naše postojanke pri vhodu v dolino Travenanzen, a smo ga popolnoma odbili. Na Banjski visoki planoti borba za postojanke. — Naši sv. Gabrijel junaško drže. — Naše črte obkoljujejo Gorico. — Naš uspeh pri Kostanjevici. — Lah metal bombe na mestno hišo in na banko Union.

Dunaj, 30. avgusta. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Na Banjski visoki planoti v prostoru severno od kraja Podlešče so se bili včeraj le za postojanko, a južno od tam so se tem besnejše bili. Italijan je pa napadal, ne da bi bil kaj dosegel, dasi je napadala tudi konjenica.

Posebno ljuto so naskakovali goro sv. Gabrijela, a sovražniku se po šestdnevni, neprekinjeni borbi ni posrečilo, da bi bil zrušil odprno silo junaških branilcev.

Naše črte obkoljujejo Gorico, od Gorice čez Grčinj, Panovec in Sv. Marka. Italijan je včeraj zopet trikrat napadel, da bi bil te vezi pretrgal.

S srečnim sunkom smo pri Kostanjevici naše postojanke bistveno popravili. Pri Medji vasi smo popolnoma odbili boječi napadalni poskus.

Napadi letalcev na Trst so poškodovali več zasebnih hiš, med drugimi mestno hišo in poslopje banke »Union«.

Pri Gorici napadalo 250.000 Italijanov.

Budimpešta, 30. »Pesti Hirlap« sodi, da so nameravali italijani včeraj s svojimi napadi razdrobiti naše postojanke na gori sv. Gabrijela. Italijani so napredovali skoraj do roba Krasa; poskušajo tudi napredovati na obeh krilih, da bi se strategično polastili gore sv. Gabrijela. Iz okolnosti, da smo ueli v tesnem ozemlju pri Gorici na 2 do 3 km široki bojni črti vojne ujetnike sedmih italijanskih polkov, se sklepa, da je napadlo tam včeraj naše čete 20 italijanskih divizij.

Bolgari o enajsti soški bitki.

Sofija, 29. »Kambana« je pisala o enajsti soški bitki: Italijani niso še nikdar nastopili s tako silo, kakor zdaj. Niti Angleži in Francozi dozdaj v svojih vednih ofenzivah niso nastopali s tako močnimi silami in s toliko topovi, kakor napadajo Italijani. Branilci so pokazali zgled takega junaštva, da mu v svetovni zgodovini ni enakega.

Sporazum bije odločilno bitko pri Soči.

Dunaj, 30. Z italijanske meje se javlja: Italijansko vojno vodstvo je sklenilo, da nadaljuje ofenzivo z vso silo. Zavezniki podpirajo Italijo tako, kakor je še nikdar niso. Anglija pošilja neprestano nove topove, strelivo in topničarje. Francija pošilja posebno letala, tovarne avtomobile in strelivo. Sporazum smatra zdaj italijansko ofenzivo za najvažnejšo in jo namerava tu

di v bodoče podpirati. Anglija je ponujala Italijanom tudi vojaške, a so v Rimu ponudbo odklonili, ker se hočejo z Avstrijo sami vojskovati.

Boji z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. avgusta. Uradno:

Nemški polki so izpopolnili včeraj svoj uspeh severno od Focsani, kjer so vzeli kraj Iresti in ga držali proti številni premoči.

Sovražni sunki so se izjalovili južno od Očne.

Močnejše so se tudi borili v mnogih odsekih proti severu vzhodne bojne črte.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri Dvinsku in pri Smorgonu so zopet močno streljali. Rusko topništvo tudi živahnejše strelja jugozahodno od Lucka, pri Tarnopolu in ob Zbruču.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Južno od Tirgula Očne smo odbili napade Rumunov na naše bojne črte.

Vojna skupina maršala pl. Mackensena.

Uspeh z dne 28. avgusta v gorah severozahodno od Focsani smo včeraj razširili. Kreпки sunek preizkušenih napadalnih čet je vrget sovražnika, ki se je žilavo branil, iz Iresti in ga je potiskal čez višine severno od navedene vasi proti dolini Suzita. Ujeli smo 300 mož in zaplenili veliko strojnih pušk in vozil.

Besni razbremenjeni napadi, sovražnik jih je izvajal ne glede na izgube ljudi, na črte, ki smo jih priborili severovzhodno in severno od Muncelu, niso uspeli in niso čisto nič vplivali na napade zahodno od Suzite. Ob Seretu in ob spodnji Donavi so se močnejše borili.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Rusko uradno poročilo.

29. avgusta. Zahodno bojišče. Pri Brodih so močnejše streljali s puškami.

Rumunsko bojišče: Pri Focsani je napadel včeraj sovražnik, ko se je pričelo daniti, po pripravi s topovi naše postojanke pri Muntobelu. Neka naša divizija se ni ustavila sovražniku tako, kakor bi se bila morala in je v neredu bežala. Sovražnik je ves dan napredoval in se bliža črti Iresti (pod Varnico-Fitionesci-Ciolanesci). Ponoči na 29. t. m. je sovražnik izpopolnjeval svoj uspeh in prebil naše postojanke pri Varnici. Na ostali bojni črti so streljali s puškami.

Rumunsko uradno poročilo.

26. avgusta. V Bukovini in v zapadnem odseku Moldave do doline Trotus pehotni in artiljerijski boj. Ruski oddelek pod poveljstvom poročnika Bačkina je napadel sovražne straže na višini južno prenočišča in uplenil ujetnikov. V gorski pokrajini med Dofantsko in Putensko dolino so Rumuni odbili tri sovražne napade, in sicer dva južno Goste, enega pa na gori Rachiteos. V odseku med Ipresti in Marasesti obojestranski artiljerijski ogenj, sedaj silnejši sedaj slabši. Ob Seretu je sovražnik močno, a brezuspešno obstreljeval Movilenidejos in Kondre ter izvedel napad proti jarkom v odseku Namoloasa-Corbul, o čemer se mu je bilo posrečilo zasedi postojanke, katere so bili Rusi vsled začasnega obstreljevanja popustili. Z močnim protinapadom so Rusi izgubljene jarke znova osvojili in vrgli sovražnika v njegove izhodne postojanke.

Vrhovni poveljnik Kornilov.

Bazelj, 30. avgusta. »Daily News« javljajo iz Petrograda. General Kornilov je imenovan za vrhovnega poveljnika vseh ruskih čet.

Kornilov hlepi po diktaturi.

Genf. Vedno jasnejše se kaže, da bi Kornilov rad odrinil Kerenskega in da bi rad postal vojaški diktator. »Temps« pravi, da je nedavno povzročila veliko pozornost izjava Kornilova na seji ministrskega sveta. Rekel je, da stoji ruska severna bojna črta trdno in da v Petrogradu ni nobene nevarnosti. Zahteval je izrednih pooblastil, da preosnuje armado in da postane od vlade popolnoma neodvisen. Priprčan je, da bo vojska trajala čez zimo.

Radko Dimitrijevič smrtno nevarno bolan.

Stockholm, 30. avgusta. Iz Petrograda: General Radko Dimitrijevič je smrtno nevarno obolen. Leži v bolnišnici pri Rigi.

Novi krvavi nemiri v Petrogradu.

Stockholm, 30. avgusta. V Petrogradu so izbruhnili ponoči na 22. in 23. t. m. novi, krvavi nemiri. Pripeljali so se na ceste oklopni avtomobili s strojnimi puškami. Petrograjčani so bežali iz mesta. Četam so prepovedali streljati v zrak.

Ruska prestolnica se premesti v Moskvo. — Stürmer umira.

Rotterdam, 30. avgusta. Sklenili so, da se premesti prestolnica iz Petrograda v Moskvo.

Geni, 30. avgusta. »Temps« javlja iz Petrograda: Bivši min. predsednik Stürmer umira.

Poljaki v ukrajinskem parlamentu.

Bern, 30. avgusta. (K. u.) Ukrajinski urad javlja: Rada je pridržala Poljakom 20 mest in sicer 11 socialistom, 2 pa središču. Poljska eksekutiva je protestirala, češ, da so prisodili Poljakom premalo mest.

Proti Fincem.

Petrograd, 29. avgusta. Agentura iz Helsingfors: Ker se je napovedalo, da bo danes dopoldne zboroval finski deželni zbor, so danes zjutraj zasedli ruski vojaki poslopje deželnega zbora. Mesto je mirno. Delavski in vojaški svet v Helsingforsu je zapovedal, naj se posadke vojnih ladij pripravi.

Na jugu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. avgusta. Veliki glavni stan: Pri Rumi in pri Alčaku Malem so Bolgari uspešno poizvedovali; več francoskih straž so uničili in ujeli. Naš ogenj je pregnal nekaj sovražnih stotnikov, ki so napadale. Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. avgusta. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta Bavarskega.

Boji na Flanderskem so se tudi včeraj omejevali na močno streljanje v nekaterih odsekih severnovzhodno in vzhodno od Yperna.

Angleži so zgodaj zjutraj besno napadali severnovzhodno od Wieltje; njih napad se je zrušil v ognju in v borbi moza z možem.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Na Chemin des Dames se je zrušilo več po obstreljevanju izvedenih poizvedovalnih sunkov Francozov jugovzhodno od Cerny.

Pri Verdunu je postal zvečer topovski boj zopet močnejši. Poleg poizvedovalnih bojov pehota ni delovala.

Bojna skupina vojvode Albrehta Virtemberškega:
Na francoski ogenj proti Thiaucourt smo odgovorili, da smo krepko obstreljevali Noviant aux Prés.

Prvi generalni kvartirni mojster
pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

27. avgusta, ob 11. uri ponoči. Na desnem bregu Moze precej silni artiljerijski boji posebno severno višine 344. Sovražnik proti našim novim postojankam ni ničesar započel. Tekom dne smo v Lotaringiji pri Seicheprey in na Hartmannsweilerkopfu odbili dva sovražna nenadna napada in uplenili ujetnikov. Povsodi drugod je dan mirno potekel.

Angleško uradno poročilo.

27. avgusta, zvečer. Čez dan je močno deževalo. Popoldne smo napadli sovražno postojanko vzhodno in jugovzhodno Lange-marcka in povoljno napredovali. Sovražni poizkus severno Lensa smo odbili.

Belgijsko uradno poročilo.

26. in 27. t. m. na belgijski fronti neznatna delavnost artiljerije. Dünkirchen so obstreljevali z dalekonosnimi topovi. Poročnik Thieffry je v pičli poltretji uri prestopil štiri zračne boje; en boj se je končal na njegovo korist tako, da je sovražno letalo padlo goreče na tla. S tem je Thieffry sestrelil svoje 9. letalo.

Zračni napadi na Trst.

Krvave žrtve.

V noči na 29. t. m. — bila je krasna mesečna noč — so nenadoma zagrmeli tržaški obrambni topovi. Zračni napad! Matera so planile iz postelj, popadle glasno plakajoče otroke in vse zmedene tekale z njimi sem in tje, iščejo varnega zavetja. Kmalu se je med gromenje topov pomešalo treskanje granat in napolnilo vsa srca z grozo in trepetom. Opolnoči je hrušč ponehal, a zaspali si pač nihče ni upal. Vsak je z veseljem pozdravil jutro, ljudje so se pomirili in šli po svojih opravkih. To pa tembolj, ker se je zvedelo, da ponočni napad ni zahteval nobene človeške žrtve in tudi ne gmotne škode. Tedaj pa se okoli 9. ure dopoldne zopet oglasijo obrambni topovi. Vse bega in išče zavetja. Kmalu trešči prva bomba in za njo druga, četrta, deseta, petnajsta, dvajseta! Bilo

je strašno. Topot so padale bombe sredi mesta in zahtevale krvavih žrtev. Prva bomba je padla na veliko palačo, prodrla streho in udrla v četrto nadstropje, kjer jo je zadržal orjaški tram. V četrtem nadstropju je povzročila popolno razdejanje, porušila tudi vodovodno in plinsko napeljavno. Sipe po poslopju so šle vse na kose. Vratarja Orlando je zračni pritisk vrgel na tla. Vendar človeških žrtev tu ni bilo nobenih, gmotna škoda znaša približno 12 tisoč kron. Druga bomba je zadela drugo veliko palačo, ki je od prve oddaljena približno 100 metrov; padla je na stopnice pred glavnimi vrati, a ker ni eksplodirala, je škoda neznatna. Tretja bomba je padla na javno ulico in lahko ranila 42letno Ano Scarpa. Neka druga bomba je padla na neko hišo, prodrla streho, tretje in drugo nadstropje ter mirno obležala, ne da bi eksplodirala, poleg divana v stanovanju bivšega avstro-ogrškega konzula Henrika Mayer, ki je sedaj odsoten. Strašnejše posledice so imele naslednje bombe. Tri bombe so padle skoraj istočasno v zaprt prostor; prva je eksplodirala in do smrti poškodovala 37letnega mornariškega šoferja G. Ptiuli, ki je kmalu nato izdihnil, drugega mornarja pa na mestu ubila. Dve bombi nista eksplodirali. Hip nato je padla nadaljna bomba, prodrla v stanovanje 32letne vratarice Avguste Ponton in jo ubila; njenega 23letnega sina Jožefa je težko ranila v prsi, drugega sina, 19letnega Oliva, pa lahko na glavi. Več bomb je padlo na prosto, kjer nekatere niti niso eksplodirale, druge pa povzročile le neznatno škodo. Le ena je zahtevala človeško žrtev: Eksplodirala je v ulici P. B., blizu kapelice bolniških sester in ubila 50letno Ivano Capon, ki se ondaj ni imela nikamor zateči. Njeno truplo so komaj izkopali izpod razvalin porušene male zgradbe. Druge bombe so ranile še naslednje osebe: 31letno Marijo Giurco, stanujočo v ulici N. C., ki je radi ledvične bolezni že leto dni bila v postelji; sedaj jo je gnala radovednost, da je vstala in se približala oknu v trenutku, ko je na hiši eksplodirala bomba; drobec železa ji je priletel v vrat in jo dokaj težko ranil. Istočasno je bil ranjen 22letni Ivan Lippert, in sicer na levi roki in čelu. Na ulici je bila ranjena tudi 79letna Uršula Alberti. Zadnja bomba je padla na vrt nekega zavetišča, a k sreči ni eksplodirala, drugače bi bilo številno žrtev strašno. Napad je trajal vsega vkup 10 minut; bilo je večje sovražno brodogve. A še ni bilo konca. Ob tri četrt na 12. uro opoldne so obrambni topovi naznanili nov zračni napad. Topot so vrgli sovražni letalci pet bomb, ki pa niso zahtevale človeških žrtev in tudi škode niso povzročile. Vsem ranjenecem so nemudoma nudili pomoč in jih prepeljali v bolnišnico.

Državni zbor.

Zbornica bo sklicana 18. septembra.

Dunaj, 30. avgusta. (Kor. ur.) Ministrski predsednik dr. pl. Seidler je javil odposlanstvu kmečkih zastopnikov, da bo sklicana zbornica dne 18. septembra k plenarnemu zasedanju.

+ **Dr. Ivan vitez Žolgar** je rojen leta 1867. v okolici Slovenske Bistrice. L. 1894. je dovršil svoje pravne študije in promoviral »sub auspiciis imperatoris«. Nato je stopil v politično službo na Štajerskem. Leta 1898. je bil poklican v ministrstvo za uk in bogočastje in od tam leta 1902. v ministrsko predsedstvo, kjer mu je bilo izročeno vodstvo državnopravnega oddelka. Leta 1915. je postal sekcijski načelnik. Leta 1917. mu je bilo podeljeno plemstvo. Od leta 1899. dalje je bil privatni docent na dunajskem vseučilišču in je sedaj še vedno član državne izpraševalne komisije iz državnopravnih ved. Dr. Iv. Žolgar je znan strokovnjak na polju državnega prava.

— **Slovensko planinsko društvo** nanašanja, da ostanejo oskrbovane in pristopne njegove turistijske postojanke v Kamniških planinah, t. j. Koča na Veliki Planini, Kamniška Koča na Kamniškem sedlu in tudi Frischaufov Dom na Okrešlju še cel mesec september, dokler bode vreme dopuščalo; v sedanjem času so itak najboljši izleti v planinah. Turistovska koča ob izviru Kamniške Bistrice ostane pa sploh vse leto otvorena in oskrbovana. Z ozirom na objavljeno svarilo zaradi lova je pojasniti, da je po dobljenih informacijah poset koče ob izviru Bistrice, ne oziraje se na lov, vedno prost in takisto pot na Veliko Planino čez Sv. Primož. Kadar se vrše veliki lov, pa je zaradi lastne varnosti turistov opustiti pot na Kamniško sedlo, na Koksro sedlo in tudi pot skozi Dol na Veliko Planino, ako se v teh krajih vrši lov, in naj se v takem času izleti iz Bistrice dalje opuste. Čas lova se bode pa vsakokrat popreje naznanil v ljubljanskih dnevnikih, da se bodo turisti vedeli ravnati. — **Odbor.**

+ **Odlikovanja.** Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil stotnik 6. bos. herc. lov. baona Gustav Smola. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil stotnik 11. gor. top. p. Aleksander Hrašovec. — Najvišje po-

hvalno priznanje so dobili: poročniki 17. pešpolka Čedomil Janjič, Ludvik Rebolj in Franc Srebot, višji zdravnik 17. pp. dr. Leopold Ješe in sanitetni poročnik 87. pp. Dinko Erman. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetlinje je dobil ognjičar 28. polj. havb. p. Franc Salehar. — Zlato hrabrostno svetinjo je dobil tit. desentnik 47. pp. Mastinšek Franc.

Iz Krškega. Tukajšnji c. kr. sodni kanclerist g. Andrej Majcen je imenovan pisarniškim oficijalom.

Generalni ravnatelj južne železnice postane skoro gotovo sekcijski šef v železniškem ministertvu Grünberger.

— **Težko ranjen** je bil na rumunskem bojišču dr. Ivan Lah.

— **Padel** je na soški bojni črti enoletni prostovoljec korporal 19 let stari Anton Gregorič iz Pluja.

Ljubljanske novice.

Ij V pokoj je šel orožniški podpolkovnik g. Alfred Lellek.

Ij Smrt za domovino. Padel je junaške smrti na italijanskem bojišču korporal St. Sterniša, absolvent trgovske šole, star 22 let. Njegov oče je tudi v vojaški suknji ob koroški meji. Časten spomin padlemu junaku!

Ij Vlak je vozil na južni železnici delavca Antona Urbanc. Bil je takoj mrtev.

Ij Pod vlak je prišla po nesreči včeraj popoldne nad Vrtačo Ivana Flere, vdova po pisarju smodnišnice v Kamniku. Vozovi so jo samo nekoliko opraskali, a živela je samo še četrt ure. Zdravnik je konstatiral, da je vsled strahu umrla na srčni kapi.

Ij Umrli je na griži v dež. bolnici sinček prvega nadpaznika dež. prisilne delavnice g. Antona Jegliča Joško Jeglič, učenec III. razreda ljudske šole.

Ij Umrli so v Ljubljani: Kristina Krevs, sirota-hiralka, 18 let. — Katarina Furlan, hiralka, 82 let. — Marija Ahlfeld, zasebnica, 56 let. — Marija Zalaznik, posestnikova žena, 51 let. — Peter Matkovič, užitkar, 67 let.

Ij Stranke in hišne pole. Stranke, ki bi iz kateregakoli vzroka vpisale v hišno polo več oseb, kakor jih pri rodbini stanuje, se pozivljajo, da se takoj zglaste pri mestnem magistratu, in svojo napoved popravijo, da se izognejo strogi kazni.

Ij Hišna legitimacija, katero so prejeli hišni gospodarji, služi v to da se z isto zglasti vsako stranko ki se v hišo priseli ali iz hiše izseli. Za prigrasitev ali odglasitev pošlje hišni gospodar lahko tudi kako drugo osebo, kateri pa mora izročiti hišno legitimacijo. V hišno legitimacijo vpiše prigraseno ali odglašeno stranko mestni magistrat. Kdor ne odglasi izseljeno stranko ali osebo, bode ravnotako kaznovan, kakor če bi koga zglastil ki ne stanuje v hiši. Kdor je v hiši samo na hrani ali na stanovanju ne sme biti vpisan v hišno polo. Vsak se sme vpisati le tam kjer stanuje.

Ij Krušne komisije ne bodo sprejemale prigrasitve in ne odglasitve. Ta urad se nahaja v mestni posvetovalnici — vsak terek in petek pa v veliki magistratni dvorani.

Ij Meso na rumene izkaznice C. V soboto, dne 1. septembra, popoldne bo delila mestna aprovizacija v cerkvi sv. Jožefa goveje meso med stranke, ki imajo rumene izkaznice s črko C. Red je naslednji: od pol 2. do 2. ure št. 1—200, od 2. do pol 3. ure št. 201—400, od pol 3. do 3. ure št. 401 do 600, od 3. do pol 4. ure št. 601—800, od pol 4. do 4. ure št. 801 do 1000, od 4. do pol 5. ure št. 1001—1200, od pol 5. do 5. ure št. 1201—1400, od 5. do pol 6. ure št. 1401—1600, od pol 6. do 6. ure št. 1601 do 1800, od 6. do pol 7. ure št. 1801 do konca. Poleg rumenih izkaznic C je prinesiti s seboj izkaznice za meso, ki so se razdeljevale pri zadnjih krušnih komisijah. Pripravite drobiž.

— **Oddaja cenejšega mesa na Viču.** Občani Viča, ki imajo rumene izkaznice, zaznamovane s črkami B in C, dobe v soboto, dne 1. septembra, popoldne v mesnici pri g. Škrlu na Viču (onstrane železniškega tira) prašičje meso. Na vrsto pridejo od treh do štirih vse stranke z izkaznicami B, od štirih do petih stranke z izkaznicami C št. 1 do 300, od petih do pol šestih stranke z izkaznicami B št. 301 do konca. Kilogram stane 2 K. Ena oseba dobi četrt, dve osebi pol, tri do štiri osebe tri četrt, pet do šest oseb 1 kg, sedem do osem oseb 1½, več 1½ kg.

Izgubila se je v soboto dopoldne zlata zapetna damska ura z dvema briljantoma na poti iz Prešernove ulice do Kreditne banke odnoso do trgovine Persche, Pred Škofijo. Najditelj je naprošen, da jo odda proti dobri nagradi v upravnistvu našega lista.

Gospodarske beležke.

Krompir. Vojni žitno - prometni rad, podr. Ljublj., piše: Opozarjamo vse posestnike, ki imajo že zrel krompir, da ga od-

dajo komisijonarju svoje občine do 5. septembra t. l., ker velja prevzemna cena 25 kron za 100 kg samo do tega dne. Od dne 6. septembra t. l. naprej bo cena samo 15 kron za 100 kg.

Primorske novice.

Junaške smrti so padli dne 9. avgusta 1917 pri Tereszeny, Seret, Bukovina, sledeči: Gaberšek Ivan, rez. narednik, Inf.-Reg. Nr. 97, 5 Feldkomp., rojen 1887, pristojen v Libušnje na Tolminkem. Glešič Alojz, rez. četovodja, Inf. Reg. Nr. 97, 5 Feldkomp., pristojen v Miren pri Gorici. Alessio Peter, Inf. Reg. Nr. 97, 10. Feldk., roj. 1889, pristojen v Muscoli, Cervinjan, Tržič. — Dopisnice zgoraj navedenih so na razpolago pri Posredovalnici za goriske begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 36/1.

Umrli je v Bokavcih pri Ljubljani Gorjan Payel, begunec iz Oseka pri Gorici, star 77 let.

Nabrežniški občinarjem. Upravni odbor občine Nabrežina, sedaj v Ponikvi ob juž. žel. na Štajerskem, naznanja vsem občinarjem občine Nabrežina, da je bilo svoječasno z dovoljenjem vojaške oblasti v nekaterih hišah v Nabrežini spravljeno blago, kakor pohištvo, sodi in drugo orodje v začetku zaprto in po vojaštvu zavarovano. V zadnjem času pa so vsi ti prostori odprti in nezastraženi. Vsled tega se občinarji občine Nabrežina opozarjajo, da vsak v svojo korist po možnosti odpelje in spravi svoje predmete, drugače bo vse odnešeno in pobrano. Razume se, da ne more biti za to nihče od nas odgovoren. Kdor bi hotel svoje predmete odpeljati, naj se ogasi pri obč. tajniku občine Nabrežina g. Pericu v Sežani, ker ima on izkaz o shranjenemu blagu in bo šel vsakemu v tej zadevi na roko. Nadalje se naznanja, da vsak občinar, kateremu je bila po vojaštvu povzročena škoda ali odnešeno kakršnokoli blago, sestavi izkaz na podlagi tiskovin (napovedb), katere se dobi pri obč. tajniku g. A. Pericu v Sežani. Pravilno sestavljeni izkazi naj se potem pošljejo na c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani. Če je mogoče, naj se navede oddelek vojaštva, po katerem je bilo blago poškodovano ali odnešeno in tudi priče, katere so to blago dobro poznale. Sploh je iz tiskovin natančno razvidno kako se mora napovedba sestaviti. — Omenim naj še, da sem na željo nekaterih v Nabrežini nahajajočih se občinarjev osebno prošil pri c. kr. okr. glavarstvu glede dobave živil. Od kompetentne strani mi je bilo obljubljeno, da se bo po možnosti to vpoštevalo. Hotel sem ob tej priliki obiskati svoj rojstni kraj in tam nahajajoče se Nabrežince, toda prišel sem do Proseka, naprej pa mi zalibog ni bilo mogoče radi 11. italijanske ofenzive. Zato Vas tem potom vse tam nahajajoče se občinarje pozdravljam in kličem na srečno svidenje! Za upravni odbor občine Nabrežina predsednik Ivan Caharija.

Po svetu.

Strašen požar v Petrogradu je uničil oddelek za izdelovanje raketov. Plameni so švigali 40 m visoko; 45.000 zabojev je eksplodiralo. Škode je več milijonov kron.

Nepoštteni vojaški uradniki. Dunajsko divizijsko vojaško sodišče je razpravljalo proti višjemu oskrbniku Makariusu iz Gradca, proti oskrbniku Edmundu Gözingerju in Juliju baronu pl. Silbernaglu iz Pluja, proti višjim oficijalom Vladimiru Szutka, Francu Matiaseku, Kamilu Reichu, Jaroslavu Kodesu, uradniku Ferdinandu Troknerju, proti črnovojniku z enoletnim prostovoljskim znakom Rudolfu Muchi in proti oficijalu Moricu Zeinerju z Dunaja. Glavni krivec je Leinweber, ki je pri zajtrku pregovoril svoje podrejene, da je zdaj prilika kaj prihraniti. In res so prodajali na škodo države moko, riž, oves, sardine itd. Zaslužilo so Kodes 420.000 K, Leinweber 130.000 K, Matiassek 80.000 K, Szutka 42.000 K in Reich 6000 K.

Roparji na Ogrskem. V stolici Marmaros gospodari že več mesecev roparska tolpa. V gozdih so se bili pravi boji, dokler niso roparjev prijeli. Vodil jih je neki Andrej Keber. Tolpa je štela 133 članov, pripadalo ji je še 190 žena in otrok in 11 pobeglih rukihi vojnih ujetnikov. Pri roparjih so dobili 130.000 kron denarja, veliko orožja in streliva.

Predznaki revolucije v Italiji.

Baselj, 28. avgusta. »Baseler Nationalzeitung« piše v razpravi o politični važnosti bitke pri Soči. Nikdar, odkar žive ljudje na zemlji in umirajo, ni bilo nobeno mesto strastnejše naskakovano in bolj junaško branjeno, kakor zdaj Trst. Italija se je pospela do največjega napa, a to ofenzivo so izsilili utrujenemu zaledju. Vse kaže, da so se pojavile v italijanskem zaledju resni nemiri in da je bil odpor hujši kakor je mogoče poročati italijanskim listom vsled cenzure. Nesumljivi popotniki poročajo, da čakajo poveljstvo pozimi strašna vprašanja, ki jih bo komaj mogoče rešiti. Primanikuje

premoža tako gospodinjstvom kakor tudi industriji; celo municijske tvornice komaj vzdržujejo obrati. Vedno bolj se množe protestni štrajki; s silo jih potlačijo, a takoj vzplame drugod. Draginja je neznosna; transportna kriza se je strašno poostрила. Povsod se pojavlja kljubovanje in razdraženost: predznaki bodoče revolucije. Le veliko, odločilno zmago: osvojitve Trsta, če bi sledil kmalu mir, mogoče še zaroti nevarnost. Položaj Italije je bolj kritičen, kakor kdaj koli prej. Od Cadornovega uspeha zdaj ne zavisi le obstoj Savojske dinastije, marveč vprašanje revolucije. Sv. oče bi ne bil šel tako daleč, če bi ne bil uverjen, da s poravnanim mirom izrazi najgorečnejšo željo italijanske ljudske duše. Nota sv. očeta je položaj vojne stranke brez dvoma še bolj poslabšala. Socialisti so sklenili, da se ne zvežejo z nobeno stranko tudi ne za izsiljenje miru, kar dokazuje, da se zavedajo svoje moči in da uspehov pri preobratu ne bo treba deliti z nobeno koalicijo. Če se hočejo izogniti preobratu, mora zaplapolati italijanska trikolora na namestniški palači v Trstu, na Sveti Gori ne zadošča. Če so to tudi zdaj ne posreči, bodo če vojske pozimi italijanski narod več ne zmore. Zato Cadorna tako dolgo in v takem obsegu napada. Enajsta soška bitka se bje za usodno vprašanje Italije: zmaga ali revolucija.

Posvet socialističnih poslancev. Resen položaj v Turinu.

Lugano, 30. Socialistični poslanci so se 29. t. m. v Rimu posvetovali o resnih zadevah, posebno o dogodkih v Turinu, kjer je položaj zelo resen, ker ni moke. Mestna uprava v Turinu je brzojavila, da za to, kar se lahko zgodi, ne prevzame odgovornosti, ker je došlo za 400.000 prebivalcev le 187 vreč moke.

Mirovni pokret v Italiji.

Lugano, 30. »Corriere della Sera« javlja: Državni nastavljenici in delavske zveze so izročile Boselliju spomenico s 500 ti-soč podpisov, ki zahteva mir.

Pred ministrsko krizo v Italiji.

Lugano, 30. »Corriere della Sera« pripisuje predvčeršnjemu ministrskemu svetu veliko važnost. Šlo je za preskrbo dežele z živili in o njih razdelbi. Posvet so čez 4 ure prekinili in se danes nadaljuje. Položaj diktatorja prehrane Canepa je nevzdržljiv, ker ga napadajo njegovi somišljeniki, reformni socialisti. Če odstopi Canepa, morata odstopiti tudi ministra Bonhomini in Bissolati, a najbrže tudi ostali ministri.

Vrednost vojnih papirjev v Italiji pada.

Bazelj. »Basler Nachrichten« poročajo iz Milana: Vrednost vojnih papirjev je zadnje dni zelo padla; mirovni papirji pa so se zelo podražili.

Razna poročila.

Pašić zahteva Črnogoro.

Genj, 30. »La Nation« je pisala 24. t. m. glede na Pašićevo zahtevo, naj se razdeli Avstrija: Zelo smešno je, ker to zahteva minister, ki nima niti najmanjšega koščka zemlje več. Pašićeva zahteva je taka, da popolnoma opravičuje osrednji velesili, ki trdit, da tvori prvi in glavni člen velesrbskega programa razdelitev Avstrije. Sicer je pa po zahtevi Srbije v prvi vrsti ogrožena Črnogora, ker je njen nekdanji zaščitnik sklenil, da mora v korist večje Srbije izginiti.

Poincaré nezadovoljen.

Genj, 30. Odkar se bje vojska, je Poincaré prvič nastopil proti svojim političnim nasprotnikom. Zgodilo se je to, ko je pri Verdunu delil odlikovanja. Meril je na Clemenceaua, dasi ga ni imenoval, češ, da kdor pospešuje zmago, podpira Nemčijo, kar je sramotno. Francija naj nastopa, dokler ne dobi trajnega miru. Alzaciji in o Loreni ni govoril.

Sir Edvard Grey umrl (?)

Berlin, 30. avgusta. »Lokalanzeiger« poroča iz angleškega vira, da je umrl 29. avgusta bivši angleški državni tajnik zunanjih zadev sir Edvard Grey.

Londonski posvet socialistov sporazuma.

Posvet so zaključili 29. t. m. ob 7. uri zvečer. S 55 proti 4 glasovom so sklenili, da se ne bodo pogajali s sovražnimi odposlanci, dokler Nemčija ne izprazni zasedenih ozemelj.

Novi nemiri na španskem.

Bern. (K. u.) »Temps« javlja iz Madrida, da se pojavljajo na španskem zopet nemiri. V več mestih, tudi v Madridu, so zopet uvedli vojaške patrulje.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporočamo se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

ANTON JEGLIČ, nadpaznik dež. pristilne delavnice, naznanja v svojem, kakor tudi v imenu svoje soproge Fani ter svojih otrok, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našega iskreno ljubljenega sinka, ozir. brata

Joška

učenca 3. razreda,

ki je po kratki, mučni boleznj previden s sv. zakramenti, v starosti 9 let sinoči ob 11. h zaspal v Gospodu.

Pogreb nepozabnega sinčka bo jutri popoldne ob 3. uri iz dež. bolnice k Sv. Križi.

LJUBLJANA, 31. avg. 1917.

Proda večje

metško posestvo

v ravnini, 5 minut od železniške postaje, okrog 75 orolov zemlje, velika lepa enonadstropna hiša, v hiši se nahaja že dalje časa stara gostilna, poleg hiše so tudi vsa pripravna gospodarska poslopja. Cena je nizka in prodajni pogoji zelo ugodni. Naslov pri upravi »Slovenca« pod: »Večje kmetško posestvo« št. 2145.

Pisalni stroj

brez vsake napake se prod. Kje, pove uprava »Slovenca«, pod št. 2159.

Kupi se

posestvo z gostilno ali trgovino

od 10.000 do 15.000 K, kje na Doljenjskem ob hrvaški meji. Ponudbe na naslov: »Posestvo 100« Begunje Rakak.

████████████████████

Kupujem:

suhe gobe Kupim vsako množino
cunj in **odej** (kovtrov) oziroma vato.
Preskrbim tudi prevozna dovoljenja.

Cenjene ponudbe na:

Rudolf Cottič trgovec, Vrhnika.

████████████████████

IZJAVA.

Podpisana izjavljam, da nisem hotela na kakšen način Franc Benigarja razžaliti ter potrjujem plačilo sena.

Fani Valenčič.

Trnovo, 28. avg. 1917.

Išče se boljši

hlapec za konje.

Vstop takoj.

Deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani.

Za podkovanje konj se dobijo še porabne

podkve

na izbiri v tovarni za klej (Leimfabrik) v Ljubljani,

Kmetško dekle

Išče se pridno in pošteno dekle, ki je vajeno šivanja in pranja in bi se rado privadilo kuhi, v malo mesto na Gorenjskem. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Učiteljica 2152«.

Najfinejši, zajamčeno čisti trčani

MED,

najboljše za zdravilo, dobi se po najnižji ceni pri **Fran Cvrljak**, obrt medu in voščenihi sveč, Slov. Bistrica, Stajersko. 2155

Kupi se večja

trgovska hiša,

le prvovrsten prostor ob železnici; promet v miru K 60.000 in več, s primernim posestvom vred. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod 2156.

Naročajte »Slovenca.«

Kopališče v hotelu pri »Slonu«

Od sobote 1. septembra

2154

tope kopeli

V Parizu izprašana učiteljica francoščine

daje pouk. Aneta Potočnik — Cigaletova ul. 4 II. nadstropje.

Proda se v središču Bleda

trgovska hiša

zraven je tudi 2.016 m² vrta. Naslov pove uprava tega lista pod št. 2165.

Magister — magistra

ali

nediplomirani asistent

se išče za takojšnji nastop za lekarno v Stubici. Obširne ponudbe na: E. V. Feller, Zagreb, Jurjevska ulica 31 A.

Ubili so nam na romunskem bojišču našega

IVANA

v starosti 25 let. Pokopali so ga v hladni tuji zemlji 13. t. m. Bila mu lahka!

Pokoj njegovi duši!

2160

LJUBLJANA, v avgustu 1917.

Rodbina Gorec.

Semenj za posodo.

od 3. do 15. septembra.

Prodaja karlovarskega porcelana ter posode iz pločevine, emajla in litega železa.

Številnega obiska prosi

J. Kus.

Anton Sterniša, tačas na bojnem polju, naznanja tužnim srcem v svojem, v imenu svoje soproge Franje in otrok Marije, Roze, Anonije, Ane, Maks, Silve in Adelajde, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je njegov ljubljeni dobri sin in brat, gospod

Stanislav Sterniša

desetnik nekega gorskega strelskega polka in absolvent trgovske šole Mahr.

dne 26. julija na italijanskem bojišču v 23. letu padel častne smrti. Pokopan je bil na vojaškem pokopališču v Mohorini.

Sv. maša zadušnica se bode darovala v ponedeljek 3. septembra ob 8. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja. Mlademu junaku budi ohranjen časten spomin.

LJUBLJANA, 31. avgusta 1917.

Zahvala.

Za vse blage dokaze srčnega sočutja povodom boleznj in smrti našega nepozabnega očeta, starega očeta, strica, gospoda

Fraca Gerkmanna

c. kr. vadniškega učitelja v p. itd.

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo, kakor tudi za spremstvo dragega rajnkega. Zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov.

Globoko žalujoči ostali.